

NATURALIZMUS: FILOZOFIA DO NEISTOTY

Róbert Maco

Katedra filozofie a dejín filozofie, FF UK Bratislava

Filozofické cesty z neistoty – podoby zodpovednosti

20.-22. 10. 2021

BRATISLAVA

- **JOHN DEWEY (1859-1952)**

- Nedocenený **filozof**?
- Verejný intelektuál, edukátor, psychológ
- V prospech Deweyho: Richard Rorty, Philip Kitcher (Columbia University)

Rorty: „His prose is remarkably boring. It’s very difficult to assign Dewey to students because they go to sleep halfway through the assignment“.

- ***Quest for Certainty* (1929)**

- **Diagnóza** zlyhania tradičnej filozofie (metafyziky a epistemológie)
 - Podtitul diela: ***A Study of the Relation between Knowledge and Action***
- Kultúrny **naturalizmus** (*cultural naturalism*)

- **Početné príbehy** zlyhania (kolapsu) metafyziky / **pokusy** o obnovu metafyziky/ontológie

- E. Husserl, H. Bergson, M. Heidegger, E. Cassirer, R. Carnap, A. N. Whitehead, M. Horkheimer...

- **Výhody Deweyho**

- Jasnosť (zrozumiteľnosť) vo vyjadrovaní
- Triezvosť a vecnosť spôsobu uvažovania
- Perspektívnosť jeho myslenia (optimizmus, „experimentálny duch“)

- **Kľúčový problém tradičnej metafyziky a epistemológie podľa Deweyho**

- Hľadanie **istoty** ako konštanty ľudského života
- Dva spôsoby hľadania istoty:
 - modifikáciou svojho Ja – modifikáciou sveta
- „depreciation of action, of doing and making by philosophers“
- **Konanie** (prax) má dočinenia
 - so vždy individualizovanými (jedinečnými, neopakovateľnými) situáciami
 - s neistotou (z hľadiska jeho výsledku)

*„No mode of action can ... give anything approaching absolute certitude;
it provides **insurance** but no **assurance**.“*

- so zmenou
- **Intelekt** uchopuje to, čo je
 - univerzálne (všeobecniiny, idey, esencie, abstraktné objekty...)
 - fixné a nemenné

- Čo je Deweyho „**kultúrny naturalizmus**“?

- Nereduktívny naturalizmus?

„John Dewey is an unregenerate philosophical naturalist“ (J. McDermott)

„Weak natures take to reverie as a refuge as strong ones do to fanaticism. Those who dissent are mourned over by the first class and converted through the use of force by the second“

- Antidualizmus „kultúry“ a „prírody“, „mysle“ a „tela“

- **Porovnanie s mojou obľúbenou definíciou naturalizmu**

- Naturalistický postoj (nie teória)
- Rezignovanie na „prvú filozofiu“ (princíp imanencie, Neurathova loď, „žitie uprostred“ atď.)
- Priorita (osobité postavenie) prírodných vied

Better it is for philosophy to err in active participation in the living struggles and issues of its own age and times than to maintain an immune monastic impeccability, without relevancy and bearing in the generating ideas of its contemporary present.”